

Under rubrikken *Meddelelser fra Institut for Oldtids- og Middelalderforskning* bringes dokumenter fra instituttets kollegiale organer og øvrige informationer om instituttets aktiviteter og undervisning. Disse meddelelser er underskrevet med navn ledsaget af funktion i de pågældende organer.

Alle øvrige indlæg dækker udelukkende underskriverens/underskrivernes personlige mening.

ACORA
2. årgang 2
juni 1980

Redaktion:
Søren Chr. Hindsholm
Simon Laursen
Søren Sørensen
Peter Terkelsen
Giuseppe Torresin

INDHOLDSFORTEGNELSE:

Oldtidskundskab vedtaget, særnummer ændret, Agora
forsinket - ved Redaktionen s. 2

Meddelelser fra Institut for Oldtids- og Middelalder-
forskning.

Referater fra IB

Referater fra IR

Referater fra SN

Debat:

Et åbent forsvar for vor eksamensordning

- ved Giuseppe Torresin

s. dl

VEDLAGT DETTE NUMMER:

en pjece fra Fakultetsstudienævnet: Skal Humaniora nedlægges?

OLDTIDSKUNDSKAB VEDTAGET - SÆRNUMMER ÆNDRET - AGORA FORSINKET

I Agora 1980-1 annoncerede vi et særnummer af Agora om oldtidskundskab. Imidlertid tog proceduren med vedtagelsen af OK fra fakultetsstudienævnets side noget mere tid end vi havde ventet. Men den 9. maj skete vedtagelsen af eksamensordningen endelig og UNDERVISNINGEN FOR OK-STUDERENDE VIL BEGYNDE 2/9 1980. Det er noget vigtigt, der begynder her. Ikke kun fordi oprettelsen af bifaget er afslutningen på et langt arbejde ved instituttet, et arbejde, der har optaget ikke så få kræfter i SN og IR i en del år. Men også fordi dette arbejde og samarbejdet med klassikerforeningen om det måske har skabt en klarere bevidsthed ved instituttet om, at vort fag har særlige forpligtelser i forbindelse med den almindelige debat om de humanistiske videnskaber og i forbindelse med formidlingen af deres problemstillinger og diskussioner. Formidlingen har mange adressater og kanaler, men der kan ikke være tvivl om at dens væsentligste og bredeste front og baglandet for alle andre fronter er OK i gymnasiet. Også i instituttets daglige liv vil OK-studerende virke fornyende og opkvikkende. Principielt er det ikke noget som vi tilføjer til vores studiums spektrum: i selve definitionen af de klassiske studier står den dimension, der peger på moderne tider, på receptionen, på formidlingen. Men OK-studerende vil virke som en påmindelse om vore forpligtelser og som en udfordring: at være lige så pedantisk forpligtede over for den mindste detalje som vi altid har været, at være endnu mere åbne og endnu mere parate til syntese og overblik, end vi har været i de bedste perioder af vort fags lange historie. Også færdiggørelsen af et hæfte om OK har vist sig mere tidskrævende end forudset, til trods for den hjælp redaktionen har fået fra Kirsten Holm Nielsen. Hæftet med titelen "Oldtidskundskab som bifag" foreligger dog nu, og interesserede kan hente det på sekretariatet. Administrative hensyn har krævet, at hæftet ikke skulle udgives som nr. 2 af Agora 1980, men som et ikke periodisk hæfte. Vi har kaldt det "Themata 1" og dermed har vi indviet en række særskrifter om et enkelt thema. Begejstringen har så fået fantasien til at flyve op, og vi har fabuleret om fremtidige perler i serien, fra praktiske reglementssamlinger

til bibliografier, fra debathæfter til seminararbejds-
papirer - der der nogen, der har idéer? er der nogen,
der har stof? Instrumentet haves, eller i hvert fald nav-
net.

Agora 1980-2 udkommer altså som ordinært nummer med or-
dinært stor forsinkelse, hvilket redaktionen ordinært
beklager. Et andet nummer er planlagt med andre referater
fra forårssemestret 1980, med næste semesters undervis-
ningsplan og med Villy Schmiths referat fra mødet den 29-5
om den uddannelsespolitiske situation og andre debatind-
læg.

Red.

TERENTS EUNUKKEN

Otto Steen Due - bekendt professor her på stedet - har
dels i propagandaøjemed, dels som materiale til efterårets
undervisning i Menander oversat Terents Eunukken. Den kan
nu af interesserede lånes på sekretariatet, senere vil den
blive trykt og komme i handelen.

OLDTIDSKUNDSKAB SOM BIFAG

første hæfte i Themata udgivet af Agoraredaktionen kan
rekvireres fra Institut for Oldtids- og Middelalderforsk-
ning; Bygning 323 (3. etage), Sekretariatet. Tlf. (06)
13 67 11, lok. 365.

Den 28. februar 1980.

Referat af konstituerende IB-møde mandag d. 18/2 1980 kl. 10.00
i mødelokalet.

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Poul Ole Jastrup, Bent Dalsgaard Larsen, Dorthe Fuglede, Søren Chr. Hindsholm, Hans Gregersen.

1. Valg af fast referent: Hans Gregersen valgtes. I fornødent omfang vil opgaverne blive delt af Søren Chr. Hindsholm og Hans Gregersen indbyrdes.
2. Mødeplan: Der vil blive afholdt ordinære IB-møder på følgende datoer i forårssemestret: 25/2, 17/3, 31/3, 14/4, 28/4, 12/5, 19/5, 2/6, 16/6.
Det første ordinære IR-møde holdes 3/3 det andet vil komme til at ligge i april måned.
3. Valg af stedfortræder: Bent Dalsgaard Larsen valgtes.
4. Meddelelser fra bestyreren:
 - a) Fakultetet har rekvireret rettelse til informationsnøglen 1980, og disse er pr. 13/2 afsendt fra instituttet.
 - b) Instituttet har fra Valgudvalget vedr. rektor- og prorektorvalg modtaget meddelelse om udskrivelse af rektorvalg og om forslagsfrist.
 - c) Instituttet har fra Nordisk Institut modtaget en skrivelse vedrørende kurser i TV-betjening, nemlig et i studie-/kamerabrug og et i videoredigering. Det vedtoges at gøre Ole Thomsen og Giuseppe Torresin opmærksomme på kurserne.
 - d) Instituttet har fra Historisk Institut modtaget en skrivelse angående Valg af bestyrelse til Håndbibliotek for Kvindeforskning. Historisk Institut, Institut for Klassisk og Nærorientalsk Arkæologi og O&M skal tilsammen udpege 4 medlemmer, og opstillingsmødet er 25/2. Dette vil via et opslag blive meddelt alle kvindelige lærere, TAPer og studerende ved instituttet.
 - e) Instituttet har fra Finansministeriets Lønnings- og Pensionsdepartement modtaget et cirkulære om "vederlæggelse m.v. af timelønnet virksomhed".
 - f) Fra HFF er der kommet en skarp påtale af, at meddelelsen af 2/1 1980 om rest på medhjælpskontoen er blevet givet så sent, at midlerne ikke nåede at blive placeret andetsteds. Af skrivelser fremgik, at HFF ikke er indstillet på at forhøje bevilningen i 1980 ved fordelingen i februar.
 - g) Fra Universitetets Personalsekretariat har Instituttet modtaget oplysninger om indsendelsesfrister vedrørende stillingsopslag, der skal offentliggøres i Magisterbladet el. i Juristen og Økonomen.
 - h) HFF har endelig opdelt bevillingen af undervisningsassistance mellem O&M og Indisk Afdeling. Det fremgår af den skriftlige meddelelse, at der nu er 2 konti. Det kan forventes at HFF fortsat vil opdele bevillingerne.
 - i) Hr. Stylianos Papadimas fra Libyen har i brev af 20/1 forespurgt om mulighederne for at undervise i moderne græsk her på stedet. Bestyreren har svaret, at der ikke for øjeblikket er ledige stillinger, men at en evt. ledig stilling vil blive opslået.

5. Evt:

- a) Dorthe Fuglede meddelte, at sekretariatet gerne vil have flyttet den faste daglige indleveringstid for mindre arbejder fra 10-14 til 8-12. IB bekræftede denne ordning og fastholdt, at bestyrerens eller stedfortræderens accept er nødvendig for en evt. dispensation.
- b) Dalsgaard Larsen meddelte, at Peter Terkelsen er startet på arbejdet med Du Cange.
- c) I forbindelse med en kort berøring af ekskursionsproblematikken, specielt med hensyn til bevillingssituationen bad IB Jastrup om at være opmærksom på, hvad der på det område går for sig på fakultetsplan.
- d) Dalsgaard Larsen gjorde opmærksom på, at det hvert år skulle være et fast punkt på første IR-møde at vedtage forretningsordenen. Jastrup ville til næste IB-møde samle de ændringer op, der er sket i tidens løb, og derudover blev forberedelsen af IR-mødet d. 3/3 fastsat til IB-mødet d. 25/2.

Ellers intet.

Hans Gregersen
referent

28. februar 1980

Referat af IB-møde mandag den 25. februar 1980 kl. 10.00

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Bent Dalsgaard Larsen,
Dorthe Fuglede, Søren Chr. Hindsholm, Hans Gregersen.

Fraværende

med afbud: Poul Ole Jastrup

- 0 -

1. Meddelelser fra bestyreren.

- a) Fra Konsistoriums biblioteksudvalg er der kommet indkaldelse til debatmøde 5.3 vedr. Bibliotekskommissionens betænkning. Da den betænkning omhandler vitale ting for alle institutbiblioteker på ÅU, henstilles det i indkaldelsen på det kraftigste, at institutterne lader sig repræsentere, B. Dalsgaard Larsen meddelte, at han og bibliotekar Ole Thomsen havde talt om sagen og ville møde op.
- b) Fra det Humanistiske Fakultet er der kommet meddelelse om medhjælpsbevillingerne for 1980. Institut for O & M har fået til-delt kr. 7.700.
- c) Instituttet har fra rektoratet modtaget en skrivelse, hvori det siges, at der på annuums-området må disponeres ud fra, at det i 1980 vil være umuligt at få tillægsbevillinger på grund af pristallet.
- d) Instituttet har modtaget en kopi af en kulturaftale mellem Danmark og Grækenland, hvori der indgår muligheder for forskellige studenter- og kandidat scholarships. Eksemplaret ligger til gen-nemsyn på sekretariatet.
- e) Fra det centrale sikkerheds- og bedriftvårnsudvalg er der kommet en skrivelse vedr. fælles borttransport af kemikalie- og olie-affald.
- f) Fra Universitetet er der kommet meddelelse om, at indkaldelsen af ansøgninger til ÅU's forskningsfond er startet. Skemaer kan rekvireres fra journalkontoret, og indsendelsesfristen er 18.4. 1980.
- g) G. Torresin har skriftligt anmodet institutbestyrelsen og insti-tutrådet om at hjælpe med til at få en udstilling fra Italien hertil landet. Bestyrelsen drøftede kort evt. samarbejdsmulighe-der om projektet og de finansielle vanskeligheder dermed; den var velvilligt indstillet og ville selvfølgelig afvente IR's behandling af sagen.

2. Behandling af en skrivelse fra BDL ang. forskning og undervisning ved instituttet.

Det blev drøftet, hvorvidt skrivelsen skulle videresendes til IR med bestyrerens opbakning eller som BDL's personlige oplæg. Bestyreren havde undersøgt de juridiske implikationer og var på den baggrund betænkelig ved at lade sagen fremstå som hele be-styrelsens.

Søren Hindsholm og Hans Gregersen gjorde rede for, hvorfor de ikke mente at kunne støtte skrivelsen; forskningen må ikke prio-riteres højere end undervisningen; tværtimod er der tale om et

dialektisk forhold mellem disse 2 ting. Skrivelsen kunne give det indtryk, at SN havde overtrådt eller befandt sig på kanten af reglerne. Det er en fare, at forskningen atomiseres og kommer ud af proportion i forhold til eksamensordningen. Set ud fra studentersynspunkt er turnusplanen ikke for omfattende, men netop garantien for alsidigheden, og ændringer i den måtte SN med dertil hørende udvalg tage sig af; der henvistes specielt til den såkaldte "The-klub". Problematikken er relevant og vigtig at behandle; men den foreliggende skitse mente de ikke var det bedste udgangspunkt.

Dalsgaard Larsen slog fast, at oplægget naturligvis ikke var rettet mod SN, men et forsøg på at anskue problemerne ud fra instituttet og dets formål. Han mente ikke, juraen var helt klar på området, men anbefalede alligevel, at drøftelsen blev udskudt.

Bestyreren fastholdt, at en principiel drøftelse var ønskelig, da skrivelsen handlede om, "hvordan man lærer bedst og hvad vi i det hele taget vil med universitetet". Dette tilsluttede Dalsgaard Larsen sig; det var ikke skrivelsens hensigt at fremkalde modsætninger, og bl.a. derfor indvilgede han i at udarbejde et omredigeret oplæg til IR-mødet d. 3/3.

3. Planlægning af IR-mødet d. 3/3 kl. 9.30.

Bestyreren orienterede om, hvilke punkter der ville blive behandlet, og efter at have klarlagt et par småting overlod bestyrelsen ham endeligt at udforme dagsordenen og udsende indkaldelser.

4. Evt.

Søren Hindsholm forespurgte om mulighederne for at få nøgler til fagudvalgslokalet og for at benytte skabene i samme lokale. Spørgsmålene vil kunne klares via sekretariatet.

Ellers intet.

Hans Gregersen
referent

Referat af IB-mødet mandag den 17.3.1980 kl. 10.45

Til Stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Poul Ole Jastrup, Bent
Dalsgaard Larsen, Søren Chr. Hindsholm, Hans Gregersen
Fraværende
med afbud: Dorthe Fuglede

- 0 -

1. Meddelelser fra bestyreren.

- a) Instituttet har fra HF modtaget bevillingsskrivelse vedr. anuumsfordeling for finansåret 1980. O & M har fået tildelt kr. 47.100 og Indisk Afdeling kr. 7.000. I forhold til 1979 er det en nedgang på kr. 200.
- b) Sammestedsfra er kommet en skriftlig orientering om finanslovforslaget for 1981, der vil betyde en nedskæring ialt på HF på 4,17%, svarende til kr. 2.512.000.
Dekanatet har protesteret og forsøger at få afklaret, hvilke forsknings- og undervisningspolitiske tanker, der ligger bag direktoratets udspil. Samtidig vil HFF nedsætte et udvalg, der skal undersøge, hvilke institutter, der i givet fald skal skæres i eller evt. nedlægges.
I forbindelse hermed besluttede IB at indhente oplysninger fra SN om gymnasieskolens brug af kandidater fra vore fag, fagenes andel af timer i gymnasiet osv, eftersom manglen på lærere i latin og oldtidskundskab er et vægtigt argument for Instituttets ubeskårrede besvarelse.
- c) Hovedsamarbejdsudvalget har sendt en indkaldelse til ekstraordinært møde i samme onsdag d. 19.3.80 kl. 10.15.
- d) Instituttet har fra Udvalget vedr. rektor- og prorektorvalg modtaget meddelelse om, at der er udskrevet prorektorvalg for perioden 1.5.80 - 31.3.82. Meddelelsen er blevet slået op.
- e) Instituttet har fra Direktoratet modtaget en kopi af et svar til det lægevidenskabelige fakultetsråd, KU om fortolkningen af krav om folkeskolens afgangsprøve i latin ved videregående uddannelser.
- f) HF har meddelt, at det ordinære HF-møde 17.3.80 er blevet aflyst.
- g) En flertalsudtalelse fra debatmødet om Bibliotekskommisionens betænkning er blevet rundsendt til institutterne til underskriftindsamling blandt medarbejderne på universitetet. Skrivelsen vil blive returneret før 20. marts.
- h) Instituttet har fra HF modtaget en fortegnelse over medlemmerne af bestyrelsen for Håndbibliotek for Kvindeforskning.

- i) Instituttet har fra Byggekontoret modtaget indkaldelse af ansøgninger om mindre byggearbejder, som ønskes udført i 1981. Ansøgninger skal være fremme før 15.5, men IB kunne ikke komme i tanker om noget hos os.
- j) Sammestedsfra er kommet indkaldelse af ansøgninger om videnskabeligt udstyr på over kr. 200.000 til eksperimentelle institutter.
- k) Instituttet har fra Gymnasiets Sproglærerforeninger modtaget et eksemplar af deres debathæfte, "Ud med Sproget", om sprogundervisningen i gymnasiet og HF.
- l) G. Torresin har i en skrivelse anmodet IB om at indkalde til ekstraordinært IR-møde til drøftelse af U-90. POJ krævede afstemning, og i den stemte 3 for og 2 imod afholdelsen af IR-mødet. Det fastsattes til 24.3.80 kl. 9.30, og bestyrelsen ville sørge for indkaldelser og dagsorden. Under samme pkt. aftalte IB at holde ekstraordinært møde 24.3. kl. 9.00.
- m) Instituttet har fra BDL modtaget en skrivelse om hans ønsker for undervisningen i E80 & F81, specielt i forbindelse med det forskningsarbejde, han udførte i F79 i Rom og instituttets forpligtelse overfor middelalderområdet. IB tog dette til efterretning og fandt ikke anledning til at foretage sig noget i den forbindelse, da skrivelsen også er sendt til SN.

2. Evt.

BDL kunne oplyse, at Peter Terkelsen havde henvendt sig til Sprog- og Litteraturselskabet ang. evt. publikation af den Danske Du Cange, da Forskningsrådet kun har bevilget til redigering af materialet, ikke til trykning.

Derudover kunne bestyreren meddele, at der var kommet 15 ansøgninger til jobbet som sekretær i Dorthe Søndergaards orlovsperiode fra 1.4. Bestyreren, Dorthe Fuglede, BDL og i fornødent omfang Dorthe Søndergaard selv ville udgøre bedømmelsesudvalget. Ellers intet.

Hans Gregersen
referent

1. april 1980

Referat af IB-møde mandag den 31.3.1980 kl. 10.15

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), P.O. Jastrup, B. Dalsgaard
Larsen, Dorthe Fuglede.

Fraværende

med afbud: Hans Gregersen

Fraværende

uden afbud: S. Chr. Hindsholm

- 0 -

1. Godkendelse af referat af IB-møde 17.3.1980

Pkt. 2's begyndelse ændres til: BDL meddelte, at Peter Terkelsen havde rejst spørgsmålet om Det Danske Sprog- og Litteraturselskab som muligt regi for publikation af etc.

2. Meddelelser fra bestyreren.

Instituttet har modtaget flg. skrivelser m.v.:

- a) Fra Universitetet nye bilag til Regelsamlingen marts 80 (vedr. samarbejdsudvalg, studieadgang, prisopgaver, private tilskuds- midler, apparaturanskaffelse).
- b) Fra Toldvasenet nye toldregler marts 80.
- c) Fra hovedsamarbejdsudvalget indkaldelse af 18.3.80 til møde.
- d) Fra HF skrivelse af 19.3.80 vedr. referater for sidste FR.
- e) Fra Universitetsadministrationen genpart af orlovsbevilling af 26.3.80 for Dorthe Søndergaard.
- f) Fra Universitetet meddelelse af 24.3.80 om valg af prof. Ole Klindt-Jensen som prorektor.
- g) Fra Institut for Statskundskab brev af 24.3.80 vedr. forbindelse med u-lands-relateret forskning.
- h) Fra HF meddelelse af 25.3.80 om bevilling til undervisnings- assistance for F80 (O & M 30, Indisk 60 konfrontationstimer).
- i) Fra Inst. for de eksakte videnskabers historie rettelse af 27.3.80 vedr. forelæsning (opslag).
- j) Fra Universitetsadministrationen pr. 27.3.80 undervisnings- ministeriets cirkulære af 15. jan. 80 om udlevering af salg af skriftligt undervisningsmateriale.
Dette vil blive taget op i IB.
- k) Fra HF redegørelse af 28.3.80 vedr. besparelserne.

3. Forslag til bedømmelsesudvalg for stipendieansøgninger.

IB vedtog at foreslå: 1) For Allan A. Lund: Otto Steen Due, Ole Thomsen og B. Dalsgaard Larsen.

2) for Peter Terkelsen: Bodil Due, H. Friis Johansen og G. Torresin.

4. Evt.

Intet.

Mødet sluttede kl. 11.30.

Bent Dalsgaard Larsen
referent
ad hoc

27.3.1980

Referat af IR-møde mandag 3.3.1980 kl. 9.30 i K-3.

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Bodil Due, Otto Steen Due, Poul Ole Jastrup, Holger Friis Johansen, Giuseppe Torresin, Dorthe Fuglede, Dorthe Søndergaard, Søren Chr. Hindsholm, Simon Laursen, Svend Erik Matthiassen, Kirsten Holm Nielsen (fra 11.20), Ulla Jelsgaard, Søren Sørensen, Hans Gregersen.

Fraværende

med afbud: Bent Dalsgaard Larsen, Ole Thomsen, Erik Hjortshøj.

- 0 -

1. Godkendelse af dagsorden.

Pkt. 9 blev udskudt til næste IR-møde.

Pkt. 10 og 11 benævnes herefter pkt. 9 og 11, og således ændret godkendtes dagsordenen.

2. Godkendelse af forretningsordenen.

P.O. Jastrup havde forud for mødet på bestyrelsens foranledning opsamlet alle de udfyldende bestemmelser til standardforretningsordenen, som specielt gælder for instituttet, så at alle var klar over, hvad de godkendte. Dog påpegede han, at ændringsforslaget om referaternes form aldrig var blevet korrekt vedtaget i IR, så at den bestemmelse ikke indgik i forretningsordenen. Hvis den bestemmelse efter IR's mening stadig var ønskelig, måtte vedtagelsen følge normal procedure og starte forfra.

IR godkendte derfor forretningsordenen uden denne bestemmelse.

3. Godkendelse af referater af det konstituerende IR-møde 28.1.80 og IR-møde 28.1.80.

GT mente, at understregningen af "ene og alene" i det første referat burde streges; men det imødegik referenten, da der var tale om et skriftligt indlæg, som han referede. Dette referat godkendtes.

Ang. det andet spurgte SK, om det var lovligt, at et nyt IR godkendte et tidligere IR's referater. Bestyreren svarede nej, og forklarede, at der fandtes en indsigelsesret. Der var ingen indsigelser mod det referat.

4. Bemærkninger til referaterne af IB-møderne 28.1 og 18.2.1980.

I referatet af mødet 28.1 undrede GT sig over formuleringen i pkt. 2 i), hvori det hedder, at for store administrationsopgaver sluger tid fra undervisningen. OSD forklarede, at tallene kunne tydes således, fordi der fandtes sammenligningsmateriale fra tidligere.

Til det andet referat var der ingen bemærkninger.

5. Meddelelser fra bestyreren.

- a) Fra universitetet er der kommet meddelelse om, at indkaldelsen af ansøgninger til ÅU's forskningsfond er startet. Skemaer kan

rekvireres fra journalkontoret, og indsendelsesfristen er 18.4.1980.

- b) På Klassikerforeningens vegne beder Finn Jorsal IR udpege et medlem til foreningens Kontaktudvalg til universiteterne. Dette ville ske under pkt. 8.
- c) Fra Universitetets Tekniske Forvaltning er der via Fakultetet fremsendt et cirkulære fra UM om høringspligt ved statsinstitutioners anskaffelse af videnskabeligt apparatur og bemærkninger hertil.
- d) Fra Udvalget vedr. Rektor og Prorektorvalg er kommet meddelelse om resultatet af rektorvalget. Carl F. Wandel er genvalgt uden modkandidater.
- e) Instituttet har skrevet til det Humanistiske Forskningsråd, som anbefalet af Løn- og Personaleudvalget, om ekstrabevilling til ansættelsen af Peter Terkelsen, der nu er cand.mag.
- f) Fra Administrationen er der kommet et cirkulære om administration m.v. af private tilskudsmidler, der modtages af uddannelsesinstitutioner. Det eneste, der for fremtiden ikke vil blive udbetalt gennem administrationen, er rejsetilskud.
- g) Dorthe Søndergaard har søgt og fået $\frac{1}{2}$ års orlov fra 1.4.1980.

6. Meddelelser fra SN.

Studienævnsformand Simon Laursen meddelte, at Oldtidskundskabsordningen var blevet sendt af sted til FSN, og at SN nu ville gå i gang med turnusplanen, først og fremmest. Næstformand BD kunne fortælle, at Oldtidskundskabsordningen på Odense Universitet nu var godkendt der og videresendt til Direktoratet.

7. Meddelelser fra Fakultetsrådet.

Fakultetsrådsrepræsentant POJ informerede om budgetforhandlingerne. Ifølge den nyligt fremkomne budget"reform" vil HF i 1987 være reduceret med en fjerdedel, og der vil blive budgetteret særskilt for undervisning og forskning. Fordelingen af de knappe midler skal så ske efter en ny ratio, nemlig forholdet mellem såkaldte studietrinstillvækster og antal lærerårsværk, og allerede i 1981 er der tale om store besparelser. Han udtrykte endvidere stor bekymring for, at det ville blive overladt til universitetet eller fakulteterne selv at lave et rivegilde om småpengene. BD mente, den nye beregningsmetode var altfor unuanceret og slet ikke tog hensyn til de forskellige institutters servicevirksomhed, og HFJ efterlyste en sammenhæng i politikken i det hele taget, hvad angår universiteterne. Det ser ud til, at der overhovedet ikke er nogen forbindelse mellem denne nedskæring og de beregninger og planer, som Landsudvalget for de humanistiske Uddannelser så sent som sidste år foretog. GT sagde, at det nu var nødvendigt at diskutere, fx. for at finde ud af, hvad der fra politisk hold overhovedet var hensigten med at skære universiteterne så meget ned.

POJ oplyste, at "reformen" skulle behandles på HF-mødet samme dag, og det ville IR så afvente.

For det andet meddelte POJ, at Bestyrelsen for det Danske Institut i Rom skulle nyvælges. HF indstiller Rudi Thomsen og Jørgen Schmitt Jensen, der begge har indvilget i at fortsætte. IR udtrykte sin støtte til deres kandidatur og bad POJ repræsentere dette synspunkt i HF.

8. Fordeling af administrative poster.

Eksamensadministrator: G. Torresin.

Folkeuniversitetet: E. Ostenfeld.

Skemalægger: P.O. Jastrup.

Kontakt til AUC skal O. Thomsen og S.C. Hindsholm i fællesskab varetage.

Bibliotekar: O. Thomsen.

Brugerudvalget (for NØ-kantinen): Ulla Jelsgaard og H. Friis Johansen.

Kontakt til Klassikerforeningen: E. Ostenfeld.

GT og SCH pointerede begge denne kontakts store betydning og bad bestyreren være opmærksom på mulighederne for at støtte sig til ad hoc-udvalg.

I samme forbindelse foreslog GT et ekstraordinært IR-møde snarest, der skulle handle om U-90.

HFJ frygtede, at en sådan diskussion enten faldt for sent eller for tidligt; men han anbefalede, at der hurtigt blev taget kontakt med andre humanistiske fag om emnet. EO gjorde opmærksom på, at dette først og bedst kunne ske, når Instituttet havde gjort sin egen stilling op.

POJ udtrykte stor skepsis overfor nytten af møder og udtalelser; i givet fald mente han, det i hvert fald ikke skulle foregå i IR's regi, men at interesserede burde foranstalte et debatemøde. SCH anså et IR-møde for nødvendigt i betragtning af fagenes generelle stilling, U 90's hensigt og mulige konsekvenser for Instituttet.

EO bebudede derfor et ekstraordinært IR-møde inden længe.

9. Orientering vedr. forslag om italiensk udstilling.

Efter en kort præsentation af de forskellige problemer og opgaver bad GT IR udtale sig om, hvorvidt det kunne støtte ideen, også med de omkostninger, der følger med. Denne støtte udtalte IR gerne, og GT blev opfordret til at gå videre med sagen.

10. Evt.

BD refererede fra opstillingsmødet til bestyrelsen for Kvindeforskningsbiblioteket. Hun selv, Lene Dalgaard og 2 studerende fra Historisk Institut var blevet opstillet og valgt til bestyrelsen, der allerede havde konstitueret sig ved at nedsætte et forretningsudvalg. Der vil blive møde i bestyrelsen sidste fredag i hver måned, og det første, der vil ske, er katalogudarbejdelse og udsendelse af forespørgsler til de forskellige institutter om bøger og relevant forskning.

IR accepterede BD som sin kontaktperson til Håndbibliotek for Kvindeforskning.

GT bragte en hilsen til alle lærere og studerende fra Finn Hobel. Ellers intet.

Mødet sluttede kl. 11.50.

Hans Gregersen
referent

28.3.1980

Referat af ekstraordinært IR-møde 24.3.80 kl. 9.30

Til stede: Erik Ostenfeld (bestyrer), Holger Friis Johansen, Otto Steen Due, Bodil Due, Poul Ole Jastrup (til 11.15), Bent Dalsgaard Larsen (fra 10.10), Ole Thomsen, G. Torresin, Dorthe Fuglede, Dorthe Søndergaard, Ulla Jelsgaard, Kirsten Holm Nielsen (fra 11.15), Simon Laursen, Søren Sørensen, Søren Chr. Hindsholm, Svend Erik Mathiassen, Hans Gregersen.

Fraværende

med afbud: Erik Hjortshøj

- 0 -

Eneste punkt på dagsordenen:

Diskussion om uddannelsespolitik på grundlag af U-90 iflg. oplæg fra Giuseppe Torresin og Søren Chr. Hindsholm.

Indledningsvis var der pause til læsning af en skrivelse fra BDL, hvori han anmodede om fritagelse for deltagelse i mødet.

Da POJ derefter sluttede op om denne skrivelse, blev det fra flere sider fastslået, at eftersom mødet var lovligt indkaldt, havde det ansatte personale mødepligt. Derfor blev BDL tilkaldt og erklærede sig indforstået med, at han så havde mødepligt. Han ønskede da sin skrivelse vedlagt referatet ved fremsendelsen til Universitetet og offentliggjort i Institutavisen, og ville under henvisning til sammenhængen med sin betingelse for at indtræde i bestyrelsen overveje situationen.

SCH og GT orienterede derefter om baggrunden for netop nu at debattere U 90. Både er folketinget netop igang med en stor diskussion af uddannelsespolitikken, og der er grund til bekymring over, at U 90 i praksis er på vej til at blive smuglet ind ad bagdøren, som det ses af afskaffelsen af latin i folkeskolen og forskellige forsøg i gymnasieskolen. Den økonomiske krise ser ud til blot at beskære de mere positive sider af U 90, og debat er altså nødvendig og ønskelig, da U 90 selv indbyder dertil, og specielt da udviklingen i gymnasieskolen på flere leder har stor betydning for Instituttet.

Efter en livlig og bred debat, som hovedsagelig drejede sig om U 90's principielle præmisser og konklusioner og om den mest adækvate måde at reagere på U 90 på, foreslog OSD, at IR anbefalede Utile Dulci at drage omsorg for debattens fortsættelse. KHN's forslag om, at IR nedsatte et udvalg til at se på sagen bortfaldt, eftersom afstemningen om OSD's forslag faldt således ud: For stemte 10, 2 stemte imod, og 4 undlod at stemme.

Mødet sluttede kl. 12.12.

Hans Gregersen
referent

PS Efter forhandling har Dalsgaard Larsen siden, fordi mødets resultat blev sagens henvisning til et forum uden for IR, accepteret, at hans skrivelse ikke vedlægges referatet til universitetet.

Referat af studienævnsmøde d. 18.2.80

Til stede: Simon Laursen, Bodil Due, Peter Fink, Ole Thomsen, Giuseppe Torresin.

Fraværende
med afbud: Palle Vinther.

1. Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen godkendtes, idet der dog indføjedes et punkt 8a: Dispensationsansøgning.

2. Godkendelse af referat fra konstituerende møde 4.2.80.

Referatet godkendtes.

3. Meddelelser fra formanden.

SN havde modtaget:

- a. opfordring til at give meddelelse til FSN om de valgte repræsentanter. Meddelelsen er givet.
- b. Forespørgsel om godskrivning af tværfag. Forespørgslen er besvaret.
- c. Redegørelse for eksaminen.
I denne forbindelse nævnte GT, at han som eksamensadministrator havde modtaget statistisk materiale ang. studie gennemførelsen i de forskellige fag.
- d. Orientering ang. ansættelse af cand.phil.-ækvivalente som undervisningsassistenter.
- e. Referater fra København.
- f. Ansættelsesbrev for Allan Lund.
- g. Tilbud fra Nordisk Institut om kursus i massekommunikation i dec. 80.

SN havde desuden afsendt brev til gymnasierne i Århus-området om forårets undervisning og besvaret forespørgsel om studieordning i latin.

4. Meddelelser fra FSN.

SL og GT orienterede om det konstituerende møde og om valg af forretningsudvalg.

5. Rapport fra udvalget til udarbejdelse af studievejledning og nedsættelse af nyt udvalg.

Til dette punkt var Peter Terkelsen indbudt.

På formandens opfordring redegjorde PT og GT for udvalgets arbejde, hvad der var færdigt, og hvad der endnu stod tilbage. Man manglede bl.a. en redegørelse for studiefaser og udarbejdelsen af en kommenteret bogliste. Angående det sidste mindede Ole Thomsen om, at det havde været tanken at bede de enkelte lærere være behjælpelig hermed.

Det siddende udvalg indvilligede i at fortsætte. OT fremhævede, at udvalget burde udvides, da det var ønskeligt, at en student

deltog. Han foreslog SL og denne indvilgede. GT foreslog, at også OT indtrådte under henvisning til, at han tidligere havde været inddraget i arbejdet. OT mente, at det var længe siden og kun i den forberedende fase, men var dog villig til at medvirke. Det blev pålagt SL at indkalde.

6. Oldtidskundskab.

Man færdiggjorde eksamensordningen og diskuterede formandskabets oplæg til brev til FSN. GT nævnte, at der burde udfærdiges en paragraf om afløsningsmuligheder og OT kom med flere tilføjelser og ændringer. Det blev pålagt formandskabet hurtigst muligt at udarbejde og afsende den endelige ansøgning.

7. Semestrets start.

BD orienterede om de forskellige kursers start og om studenterdeltagelsen.

GT orienterede om planerne for historie og samfundsforhold. Han foreslog 1 time til græsk og romersk hver for sig og 1 fællestime. SN tilsluttede sig dette.

8. Mødeplan for foråret.

Planen godkendtes.

8a. Dispensationsansøgning.

Ansøgningen blev imødekommet.

9. Evt.

Herunder orienterede SL om problemer med studiestøtte til bifag. Det blev pålagt SL og BD at undersøge sagen og rette henvendelse til stipendienævnet.

Bodil Due
referent

Den 26. april 1980.

Referat af studienævnsmøde den 10. marts 1980 kl. 10.15

Til stede: Simon Laursen, Peter Fink, Palle Vinther, Bodil Due, Ole Thomsen, Giuseppe Torresin.

1. Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen blev godkendt, idet det samtidigt blev oplyst, at UT skulle på dagsordenen ved næste møde.

2. Godkendelse af referat fra mødet d. 18.2.80.

Referatet blev godkendt.

3. Meddelelser fra formanden.

Studienævnet havde modtaget

- a) en forespørgsel om proceduren ved klager over eksamen. Denne forespørgsel var besvaret med henvisning til, at SN aldrig havde haft klager og derfor heller ikke havde nogen fast procedure.
- b) Meddelelse om studielån til opslag.
- c) Meddelelse om at rektor C. Wandel var genvalgt.
- d) Brev fra Stipendienævnet.
- e) Meddelelse om tværfagsprogram.
- f) Meddelelse om indtegning til eksamen. Herunder meddelte GT, at den skriftlige eksamen falder relativt sent, fra ca. 12. maj.
- g) referater fra FSN. Det fremgik heraf, at eksamensordningen i oldtidskundskab havde passeret forretningsudvalget.
- h) referater fra Odense og København.

4. Meddelelser fra FSN.

G.T. refererede om sagen med fordelingen af censorer. Der var åbnet mulighed for ændringer i planen, men selve proceduren lå fast. Desuden orienteredes SN om budgetreformen. Der kunne i den forbindelse blive tale om et ekstra møde.

5. Gennemgang af eksamensordninger med henblik på rettelse af arkæologi for græsk bifag, samt enkelte detaljer.

Man vedtog at anmode om godkendelse af ændring af bestemmelserne, så de bliver lig bestemmelserne for oldtidskundskab. Desuden vedtog man at ændre §2, hvor der var en trykfejl og §4,4.

6. Drøftelse af brev fra BDL vedr. eksamensordningen.

SN drøftede en lang række af de af BDL fremhævede aspekter og understregede, at disse problemer indgik i det kommissorium Theklubben havde fået (cf. ref. fra 4.2.80) og pålagde udvalget hurtigst muligt at opstille en køreplan for en diskussion. Man mente at skulle sigte mod et debatmøde forberedt og efterfulgt af diskussion i Agora. - SN kunne altså til pkt.2 s.11 i det åbne brev svare, at et sådant udvalg var nedsat, mens man måtte afvise pkt.1 under henvisning til, at man ikke kunne starte med en principbeslutning om, hvad diskussionen og undersøgelsen skulle munde ud i. En evt. principbeslutning om ændringen i eks.ordn. måtte komme efter diskussionen og debat.

7. Evt.: Intet

Bodil Due

18. april 1980

Referat af studienævnsmøde den 31. marts 1980 kl. 10.15

Til stede: Simon Laursen (formand), Ole Thomsen, Giuseppe Torresin,
Palle Vinther, Peter Fink.

Fraværende

med afbud: Bodil Due

- 0 -

0. Valg af referent.

Peter Fink valgtes.

1. Godkendelse af dagsorden.

Dagsordenen godkendtes.

2. Godkendelse af referat fra møde i SN 10. marts 80.

Referatet godkendtes, idet dog GT ønskede følgende tilføjelse til punkt 3a: "SN har konstateret, at der ikke har været tilfælde, hvor SN skulle foretage rettelser i karakter efter cirkulæret".

3. Meddelelser fra formanden.

SN har modtaget

- a) Kopi af brev fremsendt til Inst. for Oldtids- og Middelalderforskning fra Bent Dalsgaard Larsen ang. dennes undervisning (især middelalder-latins andel i ressourcerne). SN konstaterede 1) at brevet var stilet til Institut for O & M, 2) at brevet vedrørte såvel tilrettelæggelse som fordeling af undervisningen og således ikke skelnede på sædvanlig måde mellem opgaver, som ved O & M i praksis er delt mellem SN og IR.
- b) Brev fra Håndbibliotek for kvindeforskning.
- c) Kopi af brev fra Dorothea Becker til ÅU vedr. optagelse i fagene tysk og latin på baggrund af tysk Abendgymnasium. SN fandt at kunne anbefale optagelse.
- d) Studenterhåndbogen 80.
- e) Et antal eksemplarer af "Liste over adresser og træffetider for studienævn/studievejledere".
- f) Kopi af brev fra direktoratet vedr. krav om folkeskolens afgangsprøve i latin ved videregående uddannelser - nu da denne prøve er forsvundet.
- g) Forespørgsler fra gymnasieeleverne Lene M. Nielsen og Charlotte S. Christiansen efter oplysninger om vore fag. Formanden har svaret.
- f) Referater fra SN-møder i København.
- g) Referater af og indkaldelser til møder i FSM's forretningsudvalg. Det fremgår heraf, at oldtidskundskab bifag indstilles til godkendelse.

4. Meddelelser fra FSN.

Intet.

5. Dispensationsansøgning.

Dispensationen blev givet.

6. Undervisningen i efteråret 80.

I UT's forslag til SN blev der taget hensyn til oldtidskundskab, idet det i turnusplanen fastlagte forløb i romersk religionshistorie anbefalede at lægges således til rette, at det også kunne anvendes af oldtidskundskabsstuderende, og idet SN fastlagde følgende tre muligheder for tekst-behandlende forløb: 1) På grundlag af originalteksten (tekstgennemgang), 2) på grundlag af oversættelser (oversættelse), og 3) en kombination deraf (kombination).

Det ønskelige i, at muligheden for integration forløbene imellem ved indhentning af oplysninger ang. læreres og studerendes ønsker og behov tages i betragtning, blev understreget.

Stilforløbene vedtoges mindst at skulle omfatte Græsk stil II og Latinsk stil I og II (muligvis III).

Det vedtoges at nedsætte timetallet i latinsk propædeutisk poesi til 4 (2 vægningstimer).

7. Rapporter fra udvalgene.

GT orienterede om møde i Theklubben med drøftelse af den propædeutiske undervisning.

8. Evt.

Intet.

Peter Fink
referent

ET ÅBENT FORSVAR FOR VOR EKSAMENSORDNING

Vort fag er lidt specielt. Vi har haft et langt og systematisk revisionsarbejde med eksamensordningen fra 1972 til 1978, fra formålsparagraffen til små detaljer. Reformforslagene blev offentliggjorte og debatterede i Vox Populi og på møder. Den generelle diskussion var ganske vist alt for snæver, men vi diskuterede meget om tekniske aspekter især i forbindelse med eksamensformen.

Nu er revisionen færdig: de sidste reformer, vedtaget af FSN i 1979, er endnu ikke blevet prøvet i praksis. Og nu sender DL et åbent brev og opfordrer SN til principielt at afskaffe alt det, som vi netop har diskuteret og vedtaget, og til at vente på, at gode ideer og forslag dukker op.

Et godt demokratisk og ikke formalistisk princip er dette: at man kan beklage, at et forslag ikke er kommet tidligere, men at man ikke må afvise det, fordi det er kommet for sent. Lad os derfor diskutere. Men så må det være en diskussion på grundlag af erfaringer og kendsgerninger. Det hjælper ikke at genfremsætte sin tvivl og frygt for mulige utilsigtede bivirkninger på samme måde, som man gjorde for fem år siden. I de dele, hvor eksamensordningen har været anvendt i 7-8 eller 4-5 år, er spørgsmålenes tid forbi, og så må man enten med glæde konstatere, at ens frygt var uberettiget, eller man må pege på de konkrete skadelige virkninger, som man mener eksamensordningen faktisk har haft.

Men når jeg ser DL genfremsætte, delvis ordret, de samme spørgsmål som for 5 år siden (stadig i futurum!) uden at tage de 5-8 års erfaring med i betragtning, hvordan kan jeg så undgå at få indtryk af forudindtagethed? Til spørgsmålene "Vil en sådan ordning appellere til, at man rent faktisk læser pensum, osv?", "Indbyder ordningen ikke til at manipulere lidt med pensum?" og de andre på samme side 7 kan man give det velfunderede svar, at forsømmelse og misbrug ikke har kunnet konstateres i de sidste 8 år, men at vi derimod positivt har kunnet konstatere forskellige grader af forberedelse i pensum, som er blevet medregnet i bedømmelserne. Og hvorfor skulle vi frygte,

at det, som ikke er sket indtil nu, skulle ske i fremtiden? Men jeg er bange for, at al henvisning til erfaring og virkelighed ikke vil kunne overbevise DL, for så vidt som hans forudindtagethed gemmer sig bag disse ord og begreber "indbyder", "appellerer", "det er nærliggende", "at friste" etc..

Jeg har også vanskeligt ved at følge DL's tanke, at "hvis en enkelt af de ting, der er anført (af ham) som muligheder, er sket" (s.11), så må vi afskaffe hele ordningen. Så fremt det faktisk viste sig, at én ting trængte til revision, så skulle vi rette denne. Men dette løbende revisionsarbejde er væsensforskelligt fra den principielle afskaffelse af alt det gældende fra A til Z som DL foreslår. En ændring af mindre eller større proportioner kunne også forsøges og senere indføres, hvis vi fandt, at den var bedre. Men DL er meget knap og kun hentydende i den konstruktive del af sit indlæg. Jeg må derfor konstatere, at han i alle disse år, hvor han har haft forbehold og rejst kritik mod den gældende ordning, ikke har kunnet komme i tanke om noget bedre at foreslå.

I betragtning af dette misforhold mellem den afvisende og den konstruktive del i DL's brev, vil det være naturligt for mig at give en mindre plads, og først til sidst, til hans forslag og koncentrere mig om et forsvar for den nugældende ordning. Et forsvar er ikke mindst nødvendigt, fordi DL fra s.3 til s.10 fremsætter en række påstande om vore eksaminers "troværdighed", både på grund af mangel på kontrol og opsyn, som så skulle tillade alle former for misbrug og snyd, og på grund af mangel på kontrol af eksaminandens faglige kompetence. Set fra eksaminators side: "eksaminator skal skrive under på en eksamenskarakter, som han ikke ved, om der er individuel dækning for" (s.3), og han kan ikke stå inde for, at prøven "er et troværdigt vidnesbyrd om pågældende kandidats faglige kompetence" (s.10).

Som en, der har skrevet under på sin del, så må jeg altså være enten en naiv eksaminator, der ikke lægger mærke til snyd, eller en letsindig eksaminator, der er ligeglad. Er DL ikke klar over, hvor objektivt fornærmende hans påstande lyder, når han står op som specialist i dybsindighed og i moralsk følsom-

hed, og gør forskelle i opfattelser -og endog opfattelser om eksamenstekniske spørgsmål til forskelle i moralsk følsomhed ?

Den vage, hentydende tone i DL's brev skyldes ikke en naturlig diskretion i disse ømtålelige sager, men at der bag hans formodninger og påstande ikke ligger et eneste dokumenteret tilfælde. Jeg nøjes her, hvor jeg giver udtryk for min helt personlige mening, med denne konstatering.

Men, kunne man sige, er det ikke sådan i eksamenssager, at man godt kan have en fornemmelse af misbrug uden dog at være i besiddelse af alle elementer til en formel anmeldelse? Jo, det er utvivlsomt sådan, og i almindelighed må det være enhver ret at komme frem med kritik og forsøge at overbevise de andre.

Men for så vidt der i DL's brev er tale om argumenter, der skal overbevise, så bliver argumenter ikke mere overbevisende ved at man genfremsætter dem i et brev bestemt til offentliggørelse, altså de samme argumenter, som SN ikke lod sig overbevise af, da de blev fremsat i mere interne dokumenter, ved at man hevner sig til censorer, og ved at man lader skinne igennem, at man vil gå videre til instanser over SN.

Jeg har allerede for nogle år siden advaret mod den slags eskaleringer og peget på de skader, som andre fag ved vort Universitet har haft af den grund: det tog år at udrydde de misforståelser, der opstod i offentligheden derved, og skabte endog ansættelsesvanskeligheder for Århuskandidater fra disse fag. Vort fag skal spares for alt det og for den zig-zag-kurs i eksamensbestemmelserne og den evindelige generelle diskussion, der skaber usikkerhed og et utal af overgangsordninger. Instituttet skal have tid og kræfter til at se sig om uden for fagets fire vægge og se, hvad der sker på gymnasiet og i det offentlige liv, i stedet for at lukke sig inde i en diskussion, der begynder med paragraffer i bekendtgørelsen og slutter med paragraffer i eksamensbestemmelserne.

Også i erindring om disse tidligere diskussioner må DL sikkert være den sidste til at være overrasket over mit åbne forsvar for faget, eftersom det lykkedes ham at gribe cikaden ved vingen, som Archilochos sagde.

DL's brev kommenterer hver prøve for sig, men det er faktisk de samme indvendinger, der kommer igen og igen: 1) den moralske troværdighed, der synes at være brevets hovedsigte; 2) om prøveformerne dækker eksamensfordringerne; 3) de større værker og den mundtlige eksamen. Jeg tager derfor disse 3 punkter op. Desværre tager forsvar som bekendt mere plads end angreb.(note 1).

Troværdigheden

Situationen på instituttet er ifølge DL omtrent denne: Det faktiske faglige niveau afspejles korrekt i de sproglige prøver, afholdt under opsyn, hvor problemerne er mindst: her er nemlig dumpeprocenten størst (s.3). I de andre prøver må altså problemerne være større, fordi dumpeprocenten er mindre. I disse prøver er det virkelige faglige niveau tilsløret af, at de ikke aflægges under opsyn. Og her præsenterer DL os så for en blanding af helt konkrete og faktisk foregåede uskyldige handlinger og tågede muligheder for snyd. Påstanden om, at disse snydemuligheder er umulige at kontrollere, sparer ham for at dokumentere, eller bare sandsynliggøre, at de sker, men ved at nævne dem sammen med lovlige ting, der daglig forekommer, lader han forstå, at de faktisk sker. Hans tilsigtede publikum er forresten ikke dem, der færdes dagligt på instituttet, men udenforstående. Til dem henvender også den påstand sig, at denne situation ikke skulle være noget uforudset i eksamensordningen, men at eksamensordningen eksplicit skulle tillade f.eks. forhåndsftaler om løsning af eksamensopgaver, fordi "alle hjælpemidler er tilladte".

For nu at begynde med de sproglige prøver: jeg tror, at DL, hvis han havde haft mere at gøre med sprogundervisningen og altså kendte problemerne indefra, ville vogte sig for at tilskrive de vanskeligheder, som vore studenter har ved at opnå et højt sprogligt niveau fra en endnu ikke konsolideret gymnasiebasis, til opsyn eller ikke opsyn.

Hvad de andre prøver angår, kan man ikke være i tvivl om, at der i vort fag som i alle andre fag, i teori og i praksis gælder den grundregel, at det er forbudt at bruge en andens

arbejde som sit eget. Det er ikke tilstedeværelse eller ikke-tilstedeværelse af opsyn, der gør noget forbudt eller tilladt, for opsyn har kun bemyndigelse til at kontrollere overholdelsen af reglen. Det har intet at gøre med individuelle eller kollektive prøver; disse sidste forudsætter en gruppe studenter, der samarbejder. Den grundregel, vi taler om, gælder på samme måde i forhold til medstudenter, til lærere, til personer uden for universitetet. Når vi siger, at det er forbudt også i prøverne uden opsyn (en prøveform, som er forudsat i bekendtgørelsen), så siger vi det til unge, der er kommet til universitetet, for at lære at hælde og for at dyrke videnskabeligt arbejde, unge, der har læst klassiske forfattere og derfor har lært id sua sponte facere quod cogitentur facere legibus, som det oprigtigt stod skrevet i studierordenen (uden opsyn) for Akademiet i en tid, da forstanderens var særlig streng. Hvis vi ikke har tillid til, at disse universitetslærere af i morgen er modne til ansættelse uden opsyn, hvorfor stopper vor mistillid så ved dem, hvorfor er vi universitetslærere så ikke underkastede et opsyn? Alle ved også, at hvis en regel forudsætter ansvar og tillid og man overtræder den, så medfører dette en hårdere straf, ikke mindst en moralsk, følt som sådan både af overtræder og af kammerater (mens man, i de prøver, hvor der er opsyn, som bekendt, er frataget moralsk skyldfølelse et godt stykke hen ad vejen). Og hvorfor skulle der i vore prøver uden opsyn gælde andre principper end dem, der gælder for alt videnskabeligt arbejde, andre regler end reglerne for den videnskabelige korrekthed og mod plagiat? De samme regler altså, som gælder for specialet, det speciale, som ikke tilfældigt ikke optræder i DL's brev, for hvis det optrådte, så ville al hans tale om troværdighed falde sammen.

Efter disse regler er der ingen begrænsning i anvendelsen af det, som andre har skrevet eller siger, men man er forpligtet til at citere kilden for sin viden og sin inspiration, især når kilden er mundtlig. Vi ser forskere takke endog for en særlig bibliografisk henvisning, og samtidig hente manibus plenis fra ordbøger og håndbøger med tavs selvfølgelighed. Det er komplicerede regler, der ikke kan formuleres som abstrakte normer, men kun i tilknytning til det enkelte arbejdes karakter. Studenterne er

netop kommet til universitetet for at lære dem, prøverne skal også vise, om de har lært dem. Men så komplicerede disse regler end er, så er der ingen tvivl om, at det er forbudt at læse fra en medbragt skriftlig oversættelse eller et punktmanuscript, som ikke er ens eget, uden at citere oversætteren eller forfatteren, hvad enten kandidaten har skrevet materialet af fra en bog eller har fået det fra en person. Hvis noget af den slags var sket i en eksamination under den nye eksamenform, så ville eksaminator, censor, lærere, studenter, SM, ikke et øjeblik have været i tvivl om, hvad vi skulle gøre og tænke; men vi ville have reageret på samme måde, som vi og alle andre forgængere ville have reageret i lignende tilfælde under specialeopgave eller en disputats. Så enkel er dog sagens substans.

Soleklart er det også, at den hjælp, der er forbundet med venskab og solidaritet, (maskinskrivning, kaffelevning, at hente bøger fra biblioteket, at hjælpe med mekanisk bibliografisøgning etc.), end ikke hører til denne problematik om tilladt og ikke tilladt. Det ville simpelthen være en fallitserklæring for den klassiske dannelse, hvis det ikke forekom på instituttet under hvilken som helst form for eksamen! Jeg vil ikke kommentere, at DL taler om det i en kontekst, som mistænkeliggør det. Jeg nøjes med at gentage Platonens råd om at ofre til Charites.

DL betegner alle prøver uden opsyn for utroværdige: 10-dagesopgaverne, (s.3 og 4) og de mundtlige prøver (s.9). For ham er det en principssag. Det ville være bedre at se, om hver enkelt prøve egner sig til at foregå uden opsyn. Man kunne f.eks. tænke, at det er let at kontrollere overholdelsen af reglerne i de skriftlige hjemmeopgaver og i specialet, men mindre let i den mundtlige prøve. Men til trods for alle forskelle, så er dog problemet det samme i de to slags prøver, og på samme måde som man i en skriftlig opgave er i stand til at skelne mellem en slavisk tilknytning til en bog, en mangel på selvstændighed på den ene side og en afskrivning fra en bog, som ikke citeres, et plagiat, på den anden side, er man ligeledes i stand til i de mundtlige prøver at skelne mellem et referat,

som er personligt bearbejdet, men viser en utilstrækkelig til-egnelse af stoffet, og oplæsningen af en fremstilling, som ikke er kandidatens egen. I begge slags prøver er det første ikke noget ulovligt, men assimileringsgraden tages med i vurderingen. Det andet er i sig selv ulovligt og ville afgjort medføre dumping -også hvis det foregik i en afgrænset del af eksaminationen og resten af eksaminationen var strålende. Det afgørende er, at vore eksamensformer, også den mundtlige, giver rigelige muligheder for at kontrollere og vurdere alle disse forhold.

Vi kan tage alle de muligheder for snyd og misbrug, som DL har samlet i sit brev, vi kan more os med at finde andre endnu mere raffinerede, vi kan forestille os de mest forskelligartede psykologiske typer for professionelle bedragerstudenter, fra den sado-masochistiske, der læser alle de lige kapitler i Cati-lina og de ulige i Jugurtha, og opgiver Historiae-fragmenter, til æstetikereren i eksamenssnyd, en Don Juan, der snyder for snyde-riets skyld (sua passion predominante è il lettor moraleggiante), men snyd og misbrug vil blive opdaget i vor eksamensform. Det manglede bare, at det var nok at "få hjælp til at få indteg-net angivelser af korte og lange stavelser i den poetiske tekst", for at kunne klare den metriske læsning og de metriske problemer, som en tekst indebærer. Kun hvis kandidaten kan fundamenterne i metrikken, kan han spørge bøger og personer rigtigt og assimilere deres svar; hvor meget han har gjort det, det vil eksaminator efterprøve med sine spørgsmål. At svare til disse eksaminators spørgsmål vil være desto sværere jo mindre personlig indsats, der står bag de resultater, der fremlægges. Den usikkerhed og de typiske misforståelser, der kommer frem i disse tilfælde, stimulerer eksaminators spørgsmål og kan vise hele omfanget af eventuelle lakuner i den langsigtede og umiddelbare forberedelse. Og dette i allerhøjeste grad i en eksamensform som vor, der går direkte på det væsentlige, som tillader at læse i de medbragte noter, som ikke kender undskyldninger på grund af pludselig amnesi, lapsus, misforståelse af eksaminators spørgsmål og intentioner i samme målestok som andre eksamensformer.

Det er også kun fordi de sproglige prøver består i skriftlige oversættelser, hvor en del fejl er fejl, der kan markeres med en

streg under ét ord, at de afholdes under opsyn; kun fordi bare den mindste forstyrrelse i småtingsafdelingen kan tænkes at besværliggøre bedømmelsen og fortolkningen af besvarelsen, kun fordi prøven består i en kunstig situation.

Hvis man vil danne frie mennesker, så skal de opdrages i frihed; hvis man vil danne ansvarsfulde mennesker, så skal man vise dem tillid og give dem ansvar. DL starter fra den tanke, at den "troskyldige" student er undtagelsen og at eksamensordningen må laves for at holde det flertal nede, for hvem "det er nærliggende" at udtænke alle mulige former for misbrug og snyd. Vor eksamensordning er derimod bygget på den overbevisning, at alle studenter fortjener vor tillid, men den indeholder foranstaltninger, som tillader at opdage og straffe eventuelle enkelte tilfælde af misbrug.

Men DL's mistillid retter sig ikke udelukkende mod studen-ter. Man må indrømme, at han med absolut retfærdighed også tildeler sine kolleger den samme portion mistillid: "Kan det ikke friste læreren til at lade undervisningen blive en ret elementær tekstgennemgang, som det ikke er umagen værd at investere videnskabelig kapacitet i ?" (s.7). Her ville det dog ikke være på sin plads at spørge DL om navn og efternavn på de lærere, der i de sidste otte år har undervist sådan. Hvis DL udtrykker sig således, så må han gøre det på grund af per-sonlig erfaring: DL har været fristet! Jeg tror ikke, jeg er den eneste, der med stor spænding kunne imødesee læsningen af en mere detaljeret fortælling om DL's fristelser, ikke mindst fordi ingen har bemærket nogen svækkelse i hans undervisning, og derfor må han i sig selv have fundet tilstrækkelig moralsk styrke og tusind antidota til at overvinde dem. Men DL burde kunne forestille sig, at også hans kolleger og studenterne er i besiddelse af en form for moralsk styrke.

Den anden indvending mod eksamensordningen i DL's brev an-går manglende kontrol af den faglige kompetence: eksamensfor-men i alle prøver undtagen de sproglige skulle ikke svare til fordringerne, og kandidaten skulle være sikker på ikke at kunne blive prøvet i den viden, som fordres inden for de forskel-lige pensumsområder (s.3 og passim). Men hertil må man svare,

at alle vore prøver bygger på det ældgamle eksamenskriterium, efter hvilket eksaminator ved at prøve kandidaten på et afgrænset og specielt område også kan vurdere tilegnelsesgraden af de elementære og generelle kundskaber. Der er faktisk gået nogle århundreder, siden man prøvede, om eleven kunne grammatikken ved at høre ham udenad i Alexander og Graecista: "Quod mea verba memento, tu noli tradere vento; / cordis in aure sonent, sic retinere memento". I stedet for at høre, om kandidaten kan: "unde ubi quo vel qua loca quaerunt quattuor ista / Quo petit ad, qua per, in ubi petit, unde petit de" udenad, kan eksaminator med stilen på en gang prøve ham i de vanskeligste regler i syntaksen og i de mest elementære i morfologien. Dette er i analogi med læreprocessen, hvor tilegnelsen af det vanskeligste og specielle forudsætter solide fundamentet i det elementære og generelle.

Med dette kriterium in mente er det ikke til at forstå, hvorfor et emne i historie og samfundsforhold eller i litteratur eller i religionshistorie eller i filosofi skulle være mere "vilkårligt valgt", end en stil er det, og hvorfor disciplinen skulle blive mere til "abstrakt metode" (s.3), end grammatikken er det. Med de nuværende 10-dages opgaver opnår man det samme som med en prøve under opsyn og desforuden også andet. Men måske ligger der bag DL's indvending to ting: for det første en deklassering af hist. & samfundsforhold til paratviden om realia, til en vulgær hjælpedisciplin, hvor filologerne samler færdige "oplysninger" hentet udefra, fra historikerne. Nu uanset hvor meget hver filolog personligt vil bevæge sig selvstændigt rundt i den historiske og sociologiske forskning, så kan man dog konstatere, at de klassiske studier af i dag tenderer mod en større og større integration af disse og de andre dimensioner i faget (og dette kan faktisk betragtes som en tilbagevenden til traditionen). Hvad angår gymnasieundervisningen er det ikke mindst dette historisk-sociologiske aspekt, som i dag er væsentligt i latinundervisningen og i det tværfaglige samarbejde. Jeg har også det indtryk, at vore kandidater, der underviser i gymnasiet i latin & old, er glade for at have kunnet snuse til problemerne og metodikken i hist. & samfundsforhold. Til en disciplin, der har denne funktion i studiet og efter studiet, er 10-dages opgaven den mest egnede form.

Men også for områdeopgaverne på 2.del - hvor SN for nylig har vedtaget (bl.a. med hensyntagen til nogle af DL's forslag), at opgaven stilles af eksaminator inden for tre store områder, og hvor opgaven som følge deraf naturligvis må blive mere generel og mindre i dybden end tidligere, da eksaminanden selv valgte området (en reform, som DL i sit brev ikke har taget hensyn til) - er meningen med prøven at kontrollere kandidatens håndbogsmæssige tilegnelse af litteraturhistorie, filosofi etc., men dog ikke som paratviden, med den forenkling og den overfladiskhed, som er typisk for prøver, der udelukkende bygger på paratviden.

Den anden ting, der må ligge bag DL's indvending, er hans forherligelse af hukommelsen i eksamenssituationen, hans frygt for hjælpemidler. Men det, man lærer "udenad" for at kunne servere det til eksamen, glemmer man straks dagen efter eksamen. Tilbage bliver det skelet, den blanding af hukommelse og kritisk næse, som man dog også kan erhverve uden at gå igennem hele repetitionsprocessen. Nu vil jeg gerne sige, at jeg intet principielt har imod den metode til at opnå skeletter, som består i repetition og hukommelse (og vore studenter repeterer også på en klog måde i modsætning til, hvad DL påstår). Men husk så også situationen: indskrænkninger i gymnasiet forlanger mere tid til propædeutisk undervisning; hvis vi insisterer på paratviden og gammeldags gentagen repetition, hvad bliver der så tilbage af et bifag, når et år går til propædeutisk og et år til repetition?

Når man støtter sig til paratviden, så må man i almindelighed stille sig tilfreds med meget lidt, med en "omtrentviden", et lavere niveau af præcision, en mindre rigdom på detaljer. Det er ikke universitetsniveau, ikke videnskabeligt niveau.

Det samme kan siges om anvendelsen af hjælpemidler: for kun for de mest elementære hjælpemidler kan det siges, at vi ved at bruge dem flittigt og intelligent i tilegnelsesfasen er i stand til at undvære dem senere. For de videnskabelige hjælpemidler gælder det derimod, at man må lære at bruge dem rigtigt. Disse hjælpemidler bliver aldrig overflødige i en filologs liv, og de må betragtes som redskaber i forlængelse

af hukommelsen, ikke i modsætning til den. Som alle redskaber og al teknik kan også hjælpemidlerne forsøge at gøre sig til herrer over menneskene. Vi kan se monumenter af denne maskinidolatri i nogle for nylig udgivne leksika, der vil erstatte tænkende hoveder med data og computer. Men i filologien som overalt løses problemet ikke ved at fjerne hjælpemidler og teknik, men ved at lære at beherske dem. Jeg tror, at dette endog gælder for ordbøger i stil og version.

Et eksempel til illustration af dette behøver vi ikke at gå langt for at finde. DL skriver (s.10) "Spørgsmålet er i virkeligheden om ikke den nuværende form ophæver eksamen som en examinatio, undersøgelse, af kandidatens kunnen og kompetence....Om en egentlig faglig diskussion af fremstillingen (en disputatio) kan der naturligvis ikke blive tale." Da jeg læste dette, standsede jeg tvivlrådigt: var det med vilje, at DL brugte et så stærkt ord examinatio, der leder tanken hen på domstole, politi og gudsdom og ikke på eksamen? Hvorfor brugte han ikke examen, der er stærkt nok, hvorfor ikke et af de almindelige ord for eksamen, probatio, experimentum, tentamen? Sagde man sådan i middelalderen? Er det ikke en danisme? Er ikke også disputatio en danisme? Jeg kunne ikke klare min tvivl uden at gå til hjælpemidlerne. Disse bekræftede min fornemmelse af stærkt inkvisitoriske toner i examinatio, også i middelalderen (i modsætning til examinare!) og lærte mig en masse interessante ting. Men jeg vil ikke stå her og fortælle alt det, som enhver kan finde også i de elementære ordbøger, som man tager med til eksamen. Det, jeg lærte, trøstede mig dog, fordi jeg havde været i stor forlegenhed, da jeg læste, at DL foreslog, at man skulle fjerne ordbøgerne fra de skriftlige eksaminer, og så læste alt det mod hjælpemidler; og dér stod jeg og kunne ikke klare hans examinatio og disputatio uden ordbøger.

Hvad med DL? Skal vi mene, at underbevidstheden har drillet ham og har fået ham til at bruge et ord, der snarere tilkalder Dies irae dies illa og Malleus maleficarum end det grønne bord og vandkanden på universitetet? Eller at han er gået over til makaronisk latin, der utvivlsomt er en meget selvstændig og tværsproglig kontekstualistisk form for latin? Ingen af delene naturligvis. Men tænk, hvor mange nye ting han ville have lært ved

at slå op i ordbøgerne i stedet for at støtte sig på hukommelse og ordforråd, udover at han ikke havde brugt examinatio og disputatio forkert. Er hukommelse ikke på en gang ven og fjende? Hvordan skulle filologens værste fjender ellers være opstået, banalisation og analogiske generalisationer?

Også angående den mundtlige eksamen kan man kun med DL tale om "det mest eklatante udtryk for et brud mellem fordringernes pensumkrav og prøven" (s.5), hvis man lader sig påvirke af klangen i ordene opgiven/uopgiveness, ikke hvis man ser på substansen. Fordi den mundtlige prøve på grundlag af én tekst skal dække hele det store felt af færdigheder og viden, der er opregnet på halvanden side i eksamensordningen, ja den skal faktisk være den altomfattende konklusive prøve. I særdeleshed skal prøven på grundlag af én tekst give mulighed for at vurdere kandidatens arbejde med alle opgivne tekster. Men relationen er ikke kun generel; da der skal være en relation mellem eksamensteksten og en eller flere tekster blandt de opgivne, har eksaminator mulighed for at forlange, at bestemte opgivne tekster trækkes frem under eksaminationen, og også til at kontrollere, at opgivne tekster faktisk har været bearbejdet.

Hvis der er brud mellem pensumkrav og prøve i dag, så var det samme brud også til stede i den gamle prøve, i det mindste hvad hensigterne angår. For også i eksaminerne på grundlag af opgivne tekster tog man kandidaten op i én tekst, og denne tekst virkede som en stikprøve. Men dette var dog principielt sekundært: hensigten var at se på de samlede fordringer og tekster. Hvor mange gange skete det ikke, at kandidaten langsomt stavede sig igennem en tekst, som han havde repeteret flere måneder tidligere (hvis han da overhovedet havde set den før!); alligevel blev der dog lagt pris på den måde, han "improviserede" på (også selvom der så manglede tid til "resten"). Vi gik over til den nuværende eksamensform netop for at spare os for de hovedbrud, som eksaminationer med det forløb gav, den store rolle, som tilfældet spillede i dem, samt -og ikke mindst- den fare for overdimensionering af det sekundære kontrolaspekt, som er indbygget i sådan en eksamensform: og DL's åbne brev er et klart eksempel på overdimensionering af kontrollen.

De store værker under den mundtlige eksamen.

Denne er den tredje indvending i DL's brev: "Eksaminationsformen favoriserer en punktuell, metodeorienteret og i snævrere forstand filologisk tekstbehandling, for det vil ikke være muligt for kandidaten på de givne vilkår at give en fremstilling af et stort værks litterære komposition eller et filosofisk værks indholdsmæssige argumentation og struktur." (s.5). De eksempler, som DL her fremfører til illustration af dette, har han fremført flere andre gange. De kan altså ikke være tilfældige eksempler, og vi må se nærmere på dem. Jeg synes, at indvendingen har denne La Palice-sandhedskerne: at værker, hvis komposition og struktur er vanskeligere at overskue, er, i vor eksamensform som i andre eksamensformer og altid, vanskeligere at overskue end værker, hvis komposition er lettere at overskue.

For de store værker, som det tager lang tid at læse, kan kompositionen og argumentationen kun opleves ved eftertanke og syntese, ved en rekapitulation af læseindtrykkene, som opdager artikulationer, knudepunkter og hovedtemaer, og formulerer syntetiske domme. Disse artikulationer og synteser findes også omtalt i sekundærlitteraturen og i kommentarerne, og for store tekster, der ikke læses fra begyndelsen til enden, eller som man endnu ikke har læst færdigt (den klassiske students typiske situation!), er disse synteser og oversigter til stor hjælp. Viden om de store linjer i værket kræves også i eksamensordningen. Nu lover jeg at drikke vand indtil døden, hvis nogen kan fortælle mig, hvilken forskel det gør m.h.t. denne viden om hele værket, om man bliver eksamineret i et opgivet eller uopgivet afsnit i Homer (eller Vergil, Lukan, Lukrets etc.etc.) . Hvad angår de sange, som eksaminanden har læst, så kan eksaminator vælge en uopgivet tekst, der netop indbyder og kræver, at forbindelseslinjerne mellem den opgivne og den uopgivne sang og evt. hele værket tages frem: f.eks. forbindelseslinjerne fra Iliadens 9. til 19.; fra Iuno i Æneidens VII,293 ff til I.sang. Og inden for store værker findes der mindre enheder, som eksaminanden, der kender den pågældende forfatter, kan nå at gribe og at fremstille. Ud over de ovennævnte forfattere kan vi her især tænke på Hesiods værker, hvis enhed er af mere associativ og katalogagtig natur end af kompositionel, og

noget lignende gælder for den narrative Ovid, Georgica, historikerne. For at tage DL's 3. eksempel, Livius: Hvis kandidaten opgiver en bog fra 1.dekade, så skal han kende problemet med Livius' anvendelse af kilder og have en vis viden om Valerius Antias, Licinius Macer og Aelius Tubero. Han er derfor i stand til ud fra dette synspunkt at kommentere et afsnit fra en anden bog i den 1. dekade, der stiller problemer af samme slags, som han allerede kender. Det er altså ikke sandt, at han skulle trænge igennem ukendte problemer på 24 timer, som DL siger. Det samme kan siges om de mange forfatterskaber, i hvilke et eller flere problemer spiller en konstant rolle.

Konklusionen vedr. Homer, Hesiod, Livius er, at DL's eksempler, hvis de konkretiseres som eksamensopgaver, beviser det modsatte af hvad han påstår. Den nye eksamensform viser netop her sin overlegenhed, fordi den kan give svar på det naturlige og vigtige spørgsmål: er kandidaten i stand til at læse videre i et stort værk på grundlag af det, han allerede har læst?

Men lad os se på de to mere konkrete eksamenseksempler, som DL citerer: tragedie og Platon. "Hvis kandidaten opgiver Aischylos, Persai", siger DL, "er det helt berettiget at eksaminere i f.eks. Sophokles, Elektra 1176-1226". Et pragtfuldt, virkeligt genialt eksempel! Hvis kandidaten kun har en tragedie i sit pensum, så må det dreje sig om en 1.dels kandidat. Til en 1.dels kandidat vælger DL i relation til en atypisk Aischylostragedie en genkendelsscene hos Sophokles, dvs. netop den type scener, som per definition ikke kan forekomme i en historisk, retlinjet mythos, som gode Aristoteles sagde. Jeg vil indtil videre lade spørgsmålet ligge, om en relation af den slags er efter reglerne. Men hvis den er efter reglerne, så må den være det ud fra den tanke, at læsningen af én tragedie menes at forberede til en hvilken som helst anden tragedie. Godt. Men på dette meget generelle niveau vil jeg tro, at en 1.dels kandidat kan klare hele genkendelses-scenen (fra 1b97!) i Elektra, sige generelt, hvilken funktion den har i stykket, og hvilken rolle genkendelsesscenerne spiller i tragedierne. Fra at inddrage Persai er eksaminanden udelukket, ikke "fordi det falder uden for eksaminationens ram-

mer", som DL siger, men alene på grund af den hypotetiske eksaminators absurde tekstvalg. Hvis eksaminator ville henviser til kompositionen i Persai, så var der mange gode tekster til rådighed, mest naturligvis i Aischylos, men hvis det absolut skulle være Sophokles' Elektra, så hvorfor ikke Kommos 825-870 med de sproglige deformationer og Kommos' funktion? For at forestille sig en eksaminator, der, som DL skriver, følte dette tekstvalg som "helt berettiget", så måtte det dreje sig om en ondskabsfuld eksaminator, der med en kaptios fortolkning af bogstavet i eksamensordningen ville narre og overraske kandidaten. Eksaminatorer af den slags har vi ikke. Alle vore eksaminatorer, DL iberegnet, vælger altid de mest oplagte og normale tekster. De bedste modargumenter mod DL's polemiske teksteksempler er faktisk DL's egne fornuftige tekstvalg til de faktiske eksaminer.

Men lad os gå over til Platon. DL forestiller sig, at en kandidat eksamineres i Phaidros 247 c-e i relation til Symposium. Dette er om muligt et endnu mere absurd eksempel end det med tragedie. DL vælger en dialog, der er et af de vanskeligste problemer inden for Platon, en dialog, om hvilken forskerne lige fra oldtiden har været fundamentalt uenige endog i problemstillingen, hvilket bliver gentaget som et rituel refren i begyndelsen af enhver behandling af dialogen. En dialog, som er delt i to dele, som ikke synes, og efter nogle forskeres mening ikke er i forbindelse med hinanden, er utvivlsomt det bedste eksempel til at belyse, hvordan en kandidat kan tale om en hel dialogstruktur! Og inden for Phaidros vælger han det vanskeligste, Palinodien, og inden for denne den mest "dithyrambiske" og "bombastiske" del, som Platon selv advarer imod. Det må stå lidt sløjt til med eksempler til støtte for DL's argument, hvis han fra hele Platon-korpus'et, den Platon, der er en hjørnestein i hans argumentation, ikke er i stand til at fremføre en mere oplagt eksamenstekst! Men lad os se bort fra vanskeligheden, lad os antage, at vi har at gøre med en meget kvalificeret 2.dels kandidat med hovedværk i Platon. "Det kan ikke forlanges", siger DL (s.6), "at han/hun skal kunne gøre rede for, hvorledes dette stykke er afgørende for dialogens filosofiske økonomi. Men

det er dog ellers helt afgørende for forståelsen af dialogen." Da Platoneksemplet står i konteksten om "et filosofisk værks indholdsmæssige argumentation og struktur" (s.5), så må vi for et øjeblik antage, at "argumentation og struktur" og "filosofisk økonomi" er ét og det samme. Men så må man også sige, at ingen filolog indtil nu har opdaget, at netop 247 c-e skulle være afgørende for hele Phaidros' argumentation og struktur. For det er svært nok at sætte Palinodien i forhold til de andre taler om eros i 1.del og endnu sværere at sætte Palinodien i forhold til 2. del om retorikken (et direkte forhold er der i hvert fald ikke tale om), men også inden for Palinodien er 247 c-e, hvis status er meget omstridt, en mytisk enklave om gudernes ophold i Hyperurranios inden for en mytisk fremstilling af sjælens tredeling, som er en del af den undersøgelse om sjælens natur, der er præliminær til diskussionen om eros som mani. Altså 247 c-e er alt andet end central i Palinodiens argumentation, og alt andet end egnet til at pege på eventuelle relationer mellem Palinodien og 2.del om dialektikken og retorikken. "Hvorledes Platon arbejder med eros i Symposium", fortsætter DL, "vil det ikke være til at komme ind på uden en underlig splittelse i forhold til den tekst, der er eksamenopgaven.". Men naturligvis, fordi DL har valgt 247 c-e, som ganske vist straks får en til at tænke på slutningen af Diotima-Sokrates' tale, men som ikke handler direkte om eros. Hvis eksaminator ville, at kandidaten skulle pege på forskelle og ligheder i eros-opfattelsen i Phaidros og Symposium, så kunne han bare vælge et afsnit fra 249 d ff.

Men det kunne være, at DL med "filosofisk økonomi" til trods for konteksten ikke mente argumentationsfølgen og dialogens struktur, men den filosofiske betydning af dette sted inden for Platons filosofi, som den viser sig i Phaidros og i almindelighed (i den retning peger også hans modstilling af filosofi mod filologi). I så tilfælde ville jeg mene, at vor hypotetiske kandidat med hovedværk i Platon kunne sige noget om dette generelle problem: han finder forresten ofte stedet citeret i den forbindelse i håndbøger og bøger om Platon. Men hvis det er den generelle redogørelse, som eksaminator ønsker, så må

Jeg kan ikke skjule mit indtryk af, at DL's forslag kun kender ét princip: at alt skal være principielt det modsatte af, hvad studienævnet har vedtaget.

Giuseppe Torresin

note 1: Om middelaldertekster (s.7). I latin benytter knap halvdelen af kandidaterne muligheden for at opgive middelaldertekster, vil jeg skønne. Studenterne er altså ikke "afskrækkede". Endvidere ignorerer DL den særlige bestemmelse for middelalderteksterne, der er restriktiv i forhold til de klassiske: at de "skal ind sættes i den for fortolkningen umiddelbart relevante... sammenhæng" (§4.5 g)

note 2: Om censor og sekundærlitteratur: Jeg kan ikke se, hvorfor censor skulle være værre stillet angående kendskab til den på instituttet og SE disponible litteratur under uopgivne tekster end under opgivne (s.10). Vanskelighederne er de samme. Men afslører DL's formulering ikke, at direkte kendskab til sekundærlitteraturen erstattes af underviserens officielle tekstfortolkning i DL's ønskeeksamen?

SKAL HUMANIORA NEDLÆGGES?

I de sidste 4-5 år er det humanistiske fakultet blevet nedskåret med knap 1% om året. Det lyder måske ikke af så meget, men det har givet store problemer, fordi nedskæringerne igen og igen kommer til at ramme undervisningsudbudet. Undervisningsbevillingerne er så "fleksible": Det er teknisk en simpel ting at afskedige undervisningsassistenter, ligesom det er "let" at friholde faste lærerstillinger, som er blevet ledige.

Men nu skal vi ud af 70-ernes paradisiske trykstand! Fremover skal der spares det samme på 1 år, som vi tidligere sparede på 5. Mere præcist: En nedskæring på 4,2% i 1981.

Det er uigennemskueligt, hvordan Direktoratet for de Videregående Uddannelser (DVU) er nået frem til de aktuelle nedskæringer. I hvert fald for folk udenfor direktoratets korridorer. Der er ikke formuleret en uddannelses- og forskningspolitik, som kan forklare de aktuelle nedskæringsplaner. Det eneste vi kender til er nogle vage præmisser: dels noget om en "ny budgetmodel", dels noget om omfordeling af ressourcer fra de gamle universiteter (i Århus og København) til de nye (især AUC og RUC).

Men der er såvidt vides ingen - heller ikke DVU - som har opstillet et krav om at humaniora ved Århus Universitet skal bombes tilbage til stenalderen. Alligevel er alle der indtil nu har formuleret sig om sagen (bl.a. fakultetsrådet) enige om, at direktoratets nedskæringsplaner, som allerede rækker helt frem til 1987, vil få ubodelige skadelige virkninger. Virkninger som det vil tage årtier at modvirke, hvis først de er blevet til virkelighed.

For 1981 indebærer de pålagte besparelser - hvis de blev taget alene af assistentkontoen - EN HALVERING AF ASSISTENTKONTOEN! Effekten ville være en reduktion af det samlede undervisningsudbud med over 20%!! Og som bekendt er assistentundervisningen mange steder indholdsmæssigt og strukturelt uundværlig, fordi den repræsenterer en stor del af de faglige fornyelser og udviklinger, som er opnået i de sidste 10 år.

Hvis besparelserne for 1981 blev taget alene af lønmidlerne til adjunkter og lektorer, ville effekten blive en reduktion på næsten 20 af de 164 stillinger - d.v.s. både friholdelse af alle ledige stillinger og AFSKEDIGELSE AF EN DEL AF DE ANSATTE.

Som et kuriosum kan det nævnes at fakultetets samlede driftsmidler (de såkaldte annua) kun lige netop ville kunne dække 1981-nedskæringen på 2,5 mio. kr.

Disse eksempler skulle være tilstrækkeligt til at vise, at vi står foran en radikal skærpelse af nedskæringspolitikken overfor fakultetet og humaniora i det hele taget på landsbasis. Det drejer sig ikke længere om at "spænde livremmen ind", "sætte taring efter næring", eller hvilke floskler vi ellers er blevet præsenteret for. Det drejer sig slet og ret om invalidering. Nogen vil måske synes at det her virker som skrækpropaganda, men hvis direktoratets planer får lov at køre igennem frem til 1987 vil resultatet blive drastiske nedskæringer i antallet af faste lærere og deltidslærere: Antallet af faste lærere skal reduceres med ca. 40 (og her forudsættes det endda at den såkaldte UFA-norm - 50% Undervisning, 40% Forskning, 10% Administration - ikke forringes). Det samlede antal timer ved deltidslærere (assistenter) skal falde til 1/3 af det nuværende. - Hertil kan så komme diverse panikforlig, med deres helt ustyrede nedskæringer. Augustforlig, Septemberforlig, Påskeæg, o.s.v.

Summa summarum: Indtil videre er dette politisk-administrative kendsgerninger, som vil blive til ødelæggende virkelighed, hvis ikke alle gode kræfter - blandt studenter, assistenter, TAP'ere og faste lærere - både piver og synger, både protesterer og aktionerer.

Nu har fakultetsrådet imidlertid ikke placeret de pålagte nedskæringer for 1981 til én konto, de er tværtimod - som de forrige år - blevet fordelt på forskellige konti. I tal ser det sådan ud:

Lønmidler til faste lærere og stipendiater	1.258.700 kr. ned
- - undervisningsassistenter	846.600 kr. ned
Medhjælp, ekskursioner, annua, etc.	406.700 kr. ned
IALT	2.512.000 kr. ned

I de sidste 5 år er der sket en nedskæring svarende til 27-32 adjunkt/lektor-stillinger, afhængigt af lønniveau'et. I samme periode er der sket et væsentligt fald i antallet af konfrontationsti-

mer ved assistenter.

Til denne helt uacceptable opstilling skal dog føjes, at fakultetsrådet har besluttet en intern hensigtserklæring, som fastsætter at assistentkontoen for 1981 skal bringes op på det niveau som var budgetteret for 1980. D.v.s. at penge som kommer til fakultetet af den ene eller den anden grund (fejlberegninger i DVU, kompensation for ferietidsforlængelser, og lign.) i første omgang skal gå til at genetablere assistentkontoen på 1980-niveau.

Samtidig har dekanen fået fakultetsrådets tilslutning til at kræve forhandlinger med direktoratet og dér - så stærkt som overhovedet muligt - at kræve uddannelses- og forskningspolitiske begrundelser for nedskæringerne, samt at fremføre fakultetets krav og skitserne konsekvenserne af fortsatte overgåede nedskæringer. I den forbindelse skal man huske de undersøgelser som blev foretaget for nogle år siden, i forbindelse med den såkaldte studienævnsaktion: Dengang blev det konstateret, at fakultetets samlede undervisningsudbud lå på ca. 60% af det nødvendige set ud fra de krav som er formuleret i studieordningerne. D.v.s. at fra midten af 60-erne er det stigende studentertal fuldstændig vokset fra bevillingerne. UDGANGSPUNKTET DA NEDSKÆRINGERNE BEGYNDTE FOR ALVOR (i midten af 70-erne) VAR EN MANGELSITUATION. Det er denne mangelsituation, som nu ikke blot vil blive fastholdt, men radikalt forværret ved indgangen til de udsigtsløse 80-ere.

Det er imidlertid ikke kun fakulteterne som har parlamentariske initiativer igang. Også magisterforeningen har protesteret til undervisningsministeren over udviklingen. I Magisterbladet fra 5/4 tales der i et åbent brev fra foreningen om overenskomstovergreb, om at budgetteringssystemet er ubrugeligt og om uoverskuelige følger for de højere uddannelsesinstitutioner.

Men nu lærer historien os jo, at man ikke skal sætte al sin lid til forhandlinger og parlamentariske manøvrer. Der skal knofedt til, hvis vi skal kunne gå op imod statslige nedskæringer.

Det er nødvendigt at der spredes information om situationen (1981 og planerne for 80-erne), ligesom det er nødvendigt at kritikken af direktoratets planer offentliggøres. Denne skrivelser er et led i en bredere informationskampagne, men selvfølgelig kun et lille skridt på vejen.

Det er nødvendigt at man på fagene bliver klar over de kort-

og langsigtede konsekvenser af de planlagte nedskæringer. I den sammenhæng har fakultetsstudienævnet udsendt et talmateriale til de faglige studienævn, som skal vurdere nedskæringerne konsekvenser.

På de enkelte fag og centralt på fakultetet (fakultetsråd, fakultetsstudienævn, studenterråd, fagforeninger, o.s.v.) må vi sætte mange kræfter ind på i den kommende tid at udvikle et konkret alternativ til DVU,s/statens abstrakte, undertrykkende og vilkårlige nedskæringsdirektiver. Uden uddannelses- og forskningspolitisk begrundede alternativer vil vi fortsat stå enormt svagt overfor centralt dekreterede nedskæringer. I forbindelse med at vi udvikler kritikken og alternativerne må vi arbejde på i hvert fald 3 planer: (1) det teknokratiske plan (talmateriale, beregninger, tekniske præmisser, o.s.v.); (2) den eksisterende uddannelse og forskning (som er på vej til at blive smadret) og de fremtidige muligheder (for vi vil ikke blot bevare status quo); (3) humanioras samfundsmæssige og menneskelige funktioner og muligheder (- er det her visionerne kommer ind?).

----- 0 -----

Vi håber at denne skrivelse kan komme langt omkring (giv den videre til din nabo!). Forhåbentlig kan den medvirke til at flere får øjnene op for situationens alvor og går ind i et aktivt arbejde for at sikre en udvikling på fakultetet som tager de nødvendige menneskelige, uddannelses- og forskningspolitiske hensyn.

Får direktoratet MAGT som det har AGT vil det ramme os alle. INGEN vil gå fri. Og det vil få vidtrækkende samfundsmæssige følger at lade humaniora falde som offer for en teknokratisk og menneskefjendsk krisepolitik.

Med venlig hilsen
FAKULTETSSTUDIENÆVNET